

Bill Gates over AI: de keuzes die we nu maken zijn beslissend

Bron: essay van Bill Gates op Gates Notes, gepubliceerd 26 augustus 2026.

Titel origineel: "The turbulent AI era is here. The choices we make now are critical."

Link: <https://www.gatesnotes.com/a-turbulent-ai-era-and-critical-choices-to-make>

Dit is een samenvatting plus mijn duiding. Ik heb het hele essay zelf gelezen (bijna 7.000 woorden).

De kern in 3 zinnen

- De overgang naar het AI-tijdperk wordt een van de meest woelige periodes uit de geschiedenis.
 - Gates zegt letterlijk: AI wordt of de grootste gelijkmaker ooit, of de grootste bron van onrecht.
 - We bereiden ons er nu niet goed op voor. Er is geen plan. En dat plan is juist het hardst nodig.
-

Waarom dit anders is dan vroeger

Gates hoort vaak: "elke techniek geeft eerst onrust, daarna nieuwe banen." Hij denkt dat die vergelijking hier niet opgaat.

- Vroeger verving techniek vooral spierkracht. AI vervangt **denkwerk**.
- De pc had 20 jaar nodig om werk echt te veranderen. AI niet.
- AI draait op apparaten die we al hebben en praat gewone taal. Wij hoeven ons niet aan te passen, AI past zich aan ons aan.
- Het raakt niet 1 sector. Recht, klantenservice, zorg, software, productie. En het gaat in een decennium, niet in generaties.

De 3 grote risico's

1. Veel banen verdwijnen voorgoed.

- Eerst de instap- en middenfuncties. Verkoop, klantenservice, software, juridisch werk.
- Daarna ook: leningen beoordelen, data-analyse, patiënten voorsorteren in de zorg.
- Jonge werkenden worden nu al geraakt (onderzoek Stanford), oudere collega's nog niet.
- Ook fysiek werk volgt: slimme robots worden snel goedkoper (China loopt voorop). Bouw en horeca tegen het eind van dit decennium.
- Het wordt een vicieuze cirkel: 1 bedrijf verlaagt de prijs met AI, de rest moet mee.

2. AI geeft kwaadwillenden meer macht.

- Fraude, nepbeelden (deepfakes), desinformatie en cyberaanvallen zijn wat mensen als eerste zullen voelen.
- Aanvallers gaan sneller dan verdedigers. Kwetsbaar: ziekenhuizen, banken, watersystemen, stroomnet.
- Ook bioterreur wordt makkelijker. De goede en de gevaarlijke kant zijn moeilijk te scheiden.
- En op termijn: AI-systemen die zelf tegen onze belangen ingaan, waarbij we de controle kwijtraken.

3. AI kan de ontwikkeling van kinderen remmen en echte relaties vervangen.

- AI-maatjes zijn altijd aardig en duwen je nooit uit je comfortzone. Daardoor verslavend.
- Studie (Stanford + Carnegie Mellon, 1.100+ gebruikers): wie een kleiner sociaal netwerk heeft, leunt het meest op een chatbot. Hoe intensiever, hoe slechter men zich voelt.
- Zorg om kritisch denken: zwaarder AI-gebruik hangt samen met minder kritisch nadenken, sterker bij jongeren.
- China is het strengst: verbiedt AI-maatjes die emotionele afhankelijkheid kweken voor minderjarigen.

De kansen kunnen heel, heel groot zijn

Gates waarschuwt tegen 2 fouten: alleen de winst zien, of alleen het gevaar zien. We hebben allebei nodig.

- **Innovatie versnellen:** schone energie, klimaat, voedsel, ziektes. Kleine spelers kunnen meedoen als intelligentie niet meer de rem is.
- **Zorg:** AI vangt spoedgevallen op waar geen specialist is. Voorbeeld Viz.ai: herkent beroertes op scans, in bijna 2.000 Amerikaanse ziekenhuizen.
- **Landbouw:** hier ziet Gates de snelste winst in arme landen. Advies over weer, zaden, ziektes en bodem.
- **Overheid:** ingewikkelde formulieren (verzekering, toeslagen) veel simpeler maken.
- **Onderwijs:** leraren tijd teruggeven en leerlingen laten worstelen op de goede manier, zodat ze echt leren.

Het sleutelwoord is "kan". Het gebeurt niet vanzelf. Overheid en filantropie moeten zorgen dat ook de minder rijken meeprofiteren.

Gates zijn plan: 3 concrete voorstellen

1. Bouw een nieuw systeem om de overgang te managen.

- Onze instellingen zijn niet gemaakt voor techniek die zo snel en breed ingrijpt.
- Nodig: nieuwe organen per land plus een internationale organisatie.
- Vergelijk: groter dan de reorganisatie van de VS na 9/11.
- Model: iets van kernwapen-inspecties, luchtvaartregels en het ozon-verdrag samen. Samenwerking VS-China is nodig.

2. Reserveer sommige banen voor mensen ("Human Reserved").

- Zoals een natuurreservaat: je zou er kunnen bouwen, maar je kiest ervoor om het niet te doen.
- Voorbeeld: de verzorgers van zijn vader (Alzheimer, overleden 2020). Iets in die zorg was onvervangbaar menselijk.
- Ander voorbeeld: slecht nieuws over een ziekte hoort een mens te brengen, geen robot.
- Het verschilt per land. Japan verwelkomt zorgrobots door personeelstekort.

3. Belast arbeid en kapitaal eerlijker.

- Nu betaal je loonbelasting als je iemand aanneemt, maar een robot mag je meteen aftrekken. Het systeem duwt je richting machines.
 - Gates wil AI-tokens en robots belasten. Dat remt de vlucht weg van mensenwerk een beetje af en levert geld op voor omscholing en een vangnet.
 - Hij pleitte jaren geleden al voor een robotbelasting en staat er nog achter.
-

Wat betekent dit voor jou (mijn duiding)

- Gates bevestigt precies waar jij op inzet: AI geeft kleine bedrijven kracht die vroeger een groot team en budget vroeg. Jouw bot-vloot is daar het levende voorbeeld van.
 - Het kappersvak is bij uitstek "Human Reserved". Fysiek werk plus echt menselijk contact. Jouw stoel wordt niet vervangen. AI is de hefboom eromheen: marketing, content, planning, klantcontact.
 - Let op het kind-punt voor Dani. Kritisch denken en AI-maatjes. Precies waarom jouw Appel-aanpak "stof alleen uit de echte boeken" en zelf laten worstelen zo goed past bij wat Gates aanraadt.
 - Rode draad die ook in ons team geldt: AI kan bronnen verzinnen. Daarom blijft onze regel "eerst citeren, alleen echte bronnen" belangrijk.
-

I zin om te onthouden

Deze ongekende techniek vraagt om een ongekend, wereldwijd antwoord. Als we het goed doen, wordt de wereld eerlijker. Als we niks doen, groeit de kloof.